

Список використаних джерел

1. Березова Г. Хореографічна робота з дошкільнятами. 2 -е вид. К.: Муз. Україна, 1989. 208 с.
2. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. К.: Муз. Україна 1989. 111 с.
3. Рагозіна В. З історії хореографічного виховання. Мистецтво та освіта. №2. 2006. С.15-19.
4. Роговик Л. Танець і практична психомоторика. К.: Міжрег. ін-т удоск. вчителів. 2007. С.3-11.
5. Тараканова А. Танці – зцілюють. Освіта. № 9. 2006. С.10.
6. У барвистому віночку. Збірник дит. танців. /Упорядник Л. Бондаренко. К.: Мистецтво, 1984. 145 с.
7. Фриз П. Зміст, форма і сутність хореографічної культури та її вплив на творчий розвиток особистості дитини. Музикознавчі студії : Наукові збірки ЛДМА імені М. Лисенка. Львів. 2007. Вип. 16. С. 15-23.

УДК 37.018.1.064 – 055.52-055.62

Воєвода С. В.

*Полтавський національний педагогічний
університет імені В.Г. Короленка
Науковий керівник – к.п.н., доц. Ковалевська Н. В.*

РЕАЛІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ДОРΟΣЛОГО І ДИТИНИ В УМОВАХ СІМ'Ї

У статті розглянуто особливості впровадження технологій психолого-педагогічного проектування взаємодії дорослого і дитини в умовах сім'ї . Автором висвітлено теоретико-методичні аспекти впровадження домашнім (сімейним) вихователем технології у роботу з дітьми дошкільного віку.

Ключові поняття: педагогічна технологія, метод проектів, педагогічне проектування, сім'я , домашній (сімейний) вихователь, дитина дошкільного віку.

Постановка проблеми у загальному вигляді. У Законі України «Про дошкільну освіту» зазначена необхідність модернізації першої освітньої ланки, вдосконалення її змісту, осучаснення навчально-виховних технологій, приведення їх у відповідність до вимог сьогодення. У Коментарі до «Базового компонента дошкільної освіти в Україні» окреслено оновлену мету і пріоритети розвитку дошкільної освіти, а саме – «Сучасна дошкільна освіта повинна носити характер інноваційної діяльності. Використання сучасних виховних і навчальних технологій є пріоритетним напрямом розвитку» [1, с. 16].

Аналіз останніх досліджень. Все частіше на сторінках педагогічних періодичних видань методисти, вихователі діляться власним досвідом у продуктивному використанні методу проектів,

серед них: З. Плохій, Н. Ярушева, Г. Градецька, А. Ромашкіна, В. Кочергіна, Л. Новіцька, М. Веракса, Г. Пантелєєв.

Наукові розробки Н. Лисенко, Л. Калуської, М. Отрощенко, Л. Фесюкової, О. Марінушкіна, Г. Шубіної, І. Дичківської визначають метод психолого-педагогічного проєтування одним з перспективних у розвитку сучасної дошкільної освіти.

Мета статті – є розкриття та аналіз сучасних технологій психолого-педагогічного проєтування взаємодії дорослого і дитини, що застосовуються у роботі сімейного педагога.

Виклад основного матеріалу. Метод проєктів не є принципово новим у світовій педагогіці. Автором теорії психолого-педагогічного проєтування для дітей дошкільного віку є вчені Т. Піроженко та С. Ладивір. Згідно даної технології, психолого-педагогічне проєтування – це проєкт (форма перспективного планування) діяльності дітей, в якому об'єднані: бажання й прагнення дітей; завдання педагога, які випливають із галузевої програми; варіативність форм, методів і засобів розвивальних дій вихователя; психологічні закономірності природного розвитку спільної діяльності дітей і дорослого (від бажання - до творчого рівня реалізації задуму) [2, с. 8-13].

Дана технологія передбачає наявність у дітей можливостей: самостійного пошуку засобів досягнення мети партнерів, часу й місця реалізації задуму; випробовувати свої сили, поєднуючи їх з бажаннями; практично застосовувати набуті знання й навички у взаємодії з дорослими та ровесниками; реалізовувати своє природне прагнення діяти творчо, активно виявляти своє ставлення до людей і середовища; діяти із проявами обдарованості реалізувати себе в умовах співпраці з однолітками, які здатні їх зрозуміти [2, с. 8-13].

Діяльність педагогів разом з дітьми може уточнюватися доповнюватися впродовж усього процесу. Методика передбачає систему поетапної діяльності дітей і педагога за алгоритмом. На першому етапі педагог має найбільшу активність. Він створює ситуації, які викликають зацікавленість наміченою темою та емоційний підйом дітей. Після цього з'ясовує, що відомо і освоєно в діяльності дітьми з цієї теми. Перший етап закінчується визначенням мети.

На другому етапі виникають у дітей різні пропозиції, спрямовані на вирішення поставленої проблеми. На цьому етапі планується робота над проєктом, яка розширює знання, вдосконалює навички у дітей, визначається місце кожного учасника проєкту в ньому [3, с. 13].

На третьому етапі відбувається практичне втілення проєкту. Діти працюють індивідуально, в підгрупах з матеріалами з різних видів діяльності за власним вибором. Під час роботи за темою проєкту може відбуватися корекція задуму у зв'язку з появою несподіваних перешкод або знахідок не прогнозованих заздалегідь.

Четвертий етап проекту – презентація продукту. Форма презентації повинна бути яскравою, цікавою і продуманою таким чином, щоб висвітлити внесок кожної дитини, а також батьків та педагогів. На дійство можна запросити гостей (родичі: бабусі, дідусі, брати, сестри). Саме на цей момент припадає найвища точка емоційного напруження, її необхідно посилити соціальною значущістю проекту.

П'ятий етап – завершальний етап проекту. Він присвячений аналізу того, як відбувався проект. Але це не звіт перед педагогом та іншими дітьми «що я зробив чи запам'ятав», а скоріш згадування з опорою на символи і продукти проекту про те, як працював кожний над ним, самоаналіз своєї роботи, відкриттів, виявлення бажань і нових можливостей, задоволення від праці, колективної діяльності. В процесі обговорення можуть виникнути нові проблеми, які є поштовхом до нового проекту [3, с. 13].

Використання проектної технології в роботі вихователів дошкільних навчальних закладів, сімейних педагогів сприяє комплексній реалізації завдань дошкільної освіти, дає можливість кожному учасникові виявити свою індивідуальність, дозволяє залучити до активної співпраці батьків. Ця технологія має перспективи реалізації не лише в ЗДО, але й в умовах сім'ї.

Повне, ґрунтовне використання педагогічних технологій в роботі з дітьми можливе лише тоді, коли домашній (сімейний) вихователь налагодить взаємодію з сім'єю дитини, з'ясує рівень розвитку дитини. Важливо, щоб батьки дитини виявили інтерес до технології психолого-педагогічного проектування взаємодії дорослого й дитини, всіляко сприяли її реалізації. Чітко виконували рекомендації сімейного педагога в процесі роботи з дитиною сімейного педагога.

Нами було здійснено обстеження рівня сформованості базових компетенцій дитини, яка здобуває домашню освіту за участі сімейного вихователя. Аналіз був здійснений на підставі результатів традиційних методів діагностики: спостереження за дитиною, бесіди з дитиною та батьками.

Результатом дослідження стали висновки про середній рівень сформованості базових компетенцій. Критерієм їх сформованості стали задекларовані Базовим компонентом дошкільної освіти узагальнені визначення результату освітньої роботи — сформовані компетенції певного виду, наприклад здоров'язбережувальна компетенція, особистісно-оцінна компетенція, природничо-екологічна компетенція, родинно-побутова та інші. Своєю увагу ми зосередили на родинно-побутовій компетенції.

Компетентнісний підхід до виховання дітей дошкільного віку передбачає набуття ними різних видів компетенцій, серед яких і родинно-побутова, що охоплює обізнаність дитини «із нормами та правилами сімейного (родинного) співжиття; здатність їх

дотримуватися; уміння підтримувати доброзичливі, дружні, довірливі стосунки в родинному колі, виявляти турботу і любов до рідних та близьких членів родини» [1, с. 10].

Ми використали кваліметрію. Після проведення діагностики та обчислення результатів, ми зробили висновок, що в досліджуваній дитини, родинно-побутова компетенція сформована посередньо та становить 2,43 бали.

З метою підвищення рівня сформованості базової якості, нами було розроблено ряд проектів за технологією Т. Піроженко ПЗ. Серед проектів нами були реалізовані: «Сімейне дозвілля», «Братики і сестрички», «Я старанний помічник».

Одним із таких проектів, став проект присвячений родинним традиціям «У вашій родині є традиції? Ні? Створюємо!». Після впровадження технології нами було проведено повторну діагностику з використанням методу експертної оцінки за кваліметричною моделлю. Після підрахунків ми дійшли висновку, що рівень сформованості родинно-побутової компетенції значно підвищився з 2,43 до 3,62 що дає підстави стверджувати про ефективність обраної технології.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, педагогічна технологія психолого-педагогічного проектування об'єднала багато відомих і нових методів та прийомів (тематичне планування, творчі завдання, мотивація діяльності, узагальнення, проблемні ситуації) в гнучку систему. Реалізація всіх етапів проектної діяльності сприяє гармонійному збалансованому розвитку дитячих фондів «Хочу», «Можу» і «Буду».

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти: Нова редакція URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-na-sajt-ostatochnij.pdf> (дата звернення 16.11.19)
2. Піроженко Т.О. Життєдіяльність дитини як цікава та змістовна подія. Дошкільне виховання. 2006. № 9. С. 8–13.
3. Проектна технологія або Настільна книга педагога. Харків: Видавнича група «Основа». 2006. 168 с.